

Автор: АНДАШЕВА ГУЛЬАЙМ ДУЗБАЕВНА

Пән: География

Сынып: 9-сынып

Бөлім: Атмосфера

Тақырып: §16 Қазақстанның климаты. Негізгі климат қалыптастыруышы факторлар. Құн радиациясы және түрлері

Осы сабакта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оку бағдарламасына сәйкес)	9.3.2.1 Қазақстан климатын қалыптастыруышы факторларды талдайды
Сабактың мақсаты	1. Қазақстан аумағына әсер ететін факторлар туралы білімдерін дамытады. 2. Атмосфералық циркуляциясының ерекшеліктерін сипаттайтының таралу заңдылықтарын талдайды. 3. Құн радиациясының таралу заңдылықтары бойынша талдап, сандық мәліметтер бойынша өндейді.
Бағалау критерийі	1. Құн радиациясының таралуын анықтайтының, қалыптасу заңдылықтарын талдайды, сандық мәліметтер бойынша жұмыс жасайды 2.. Аяу массаларының қалыптасу ерекшелігін сипаттайтының таралу заңдылықтарын талдайды
Тілдік мақсаттар	Оқылым: мәтінді оқи отырып, Қазақстанның климат қалыптастыруышы факторларын біледі. Айтылым: өз пікірін жинақы және логикалық сабактастықпен жеткізе алады; Тындалым: бейнематериалды, бір-бірінің пікірін талқылау, пікірлесу барысында қолданады; Жазылым: кесте, сыйзбаларды қолдана отырып, көрсеткіштерді аудиозаңыздарда сипаттау кезінде іске асырады. Пәнге қатысты терминдер: Құн радиациясы, жердің төсөніш қабаты, циклон, антициклон
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік ел» идеясының аясында қоршаған ортаны қорғау құндылығымен байланыстыра отырып туған жерінің экологиялық түрғыдан климатын қорғауға, патриотизмге, азаматтық жауапкершілікке баулу, ынтымақтастықты қалыптастыру.
Ойлау дағдыларының деңгейі	Білу Түсіну Қолдану Талдау
Пәнаралық байланыс	Физика-тура, шашыранды, жыныстық, сіңірілген.
Алдыңғы бөлім	8.3.2.1 Климат түзүші факторларды талдау

Сабак барысы

Сабак кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабактың басы (5мин)	I. Үйимдастыру сәті. Амандасты. Жағымды атмосфера қалыптастыру. «Мозайка» әдісі. Тақырыпқа байланысты сөйлемді құрастыру арқылы топқа бөлінү. Үй тапсырмасын тексеру. «Таза тақта» әдісі арқылы өткен білімдерін пысықтайды. Интерактивті тақтадағы сұрақтарға жауап беру арқылы сұрақтарды өшіріп отырады. Барлық сұрақтарға жауап берілсе тақта тазарады. -Климат деген не? -Аяу райының климаттандыруындағы айырмашылығы неде? -Қандай факторлар климатты қалыптастырады? -Қандай климаттың белдеулер ажыратылады? КБ «Мадақтау» арқылы бағалау Ой шақыру. «Климат қалыптастыруышы факторлар» туралы бейнеролик қарайды, сабактың тақырыбы ашылады.	Қыынды қағаздар Интербелсенді тақта https://bilim land.kz/ru

Сабаккезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабактың ортасы (30мин)	<p>II.Белсенді оқу 1тапсырма Т ж. «Дана үкілер» әдісі бойынша оқушылар берілген мәтінді талқылайды,топ басшылары түсіндіреді,сұрақтарға жауап береді. Бұл әдіс арқылы оқушылар тақырып мазмұнын біледі,түсінеді. 1 топ-Күн радиациясы 2 топ-Аяа циркуляциясы 3 топ-Жердің төсөніш қабаты ҚБ «Екі жұлдыз,бір ұсыныс» I.Саралау тапсырмалары . 2 тапсырма. а.) «Күн радиация түріне» кластер құрындар. ә) Қазақстанның метеостанциялары бойынша күн уақытының ұзақтығы: Қостанайда 2058,Алматыда-2043,Бетпақдалада-2936,Шымкентте-2892.Қай жерде күн радиациясының ендік бағытта таралу зандылығының бұзылғанын анықтаңдар.Себебін түсіндіріңдер б) Атмосфераның жоғары шегарасына түсетін радиация қалай таралатынын анықта.Радиацияның қандай мөлшерін атмосфера арқылы жұтылады? Оның қандай мөлшерін атмосфера шағылыстырады? Күн радиациясының қанша пайызы Жер бетіне келіп жетеді? Бұл радиация қалай аталады? Ол неге жұмысалады?Күн радиациясының жалпы мөлшерінің қанша пайызы жер бетімен жұтылады? Бағалау критерийлері Дескриптор Күн радиациясының таралуын анықтайды, қалыптасу зандылықтарын талдайды,сандық мәліметтер бойынша жұмыс жасайды. - Күн радиациясының таралуын анықтайды, -сандық мәліметтер бойынша жұмыс жасайды III. Қалыптастыруыш бағалауға арналған тапсырма. З тапсырма Картамен жұмыс а)Атмосфералық циркуляциясының типтеріне сипаттама берініз. ә)Климаттық карта бойынша жазда,қыста ауа массаларының қозғалу бағытын талданыз. Бағалау критерийлері Дескриптор Аяа массаларының қалыптасу ерекшелігін сипаттайтын,республика аумағында таралу зандылықтарын талдайды -Аяа массаларына қалыптасу ерекшелігіне сипаттама береді; -Климаттық картадан ауаның таралу бағыттарын белгілейді</p>	Оқулық «Атамұра» 2019 В.Усиков, А.Егорина,А.Усикова Г.Зәбеновасуреттер Қазақстанның климаттық картасы
Сабактың соңы (5мин)	<p>Кері байланыс. «Сұхбаттасқан жұп» әдісі Жұбынызбен:3 үйренген нәрсе 1.Не оңай болды? 2.Не қыын болды? 3.Тағы да не нәрсе туралы білгіңіз жайлы әңгімелесіңіз. Рефлексия. «Нысана»әдісі стикерге сабактан не түсінді ,не түсінбеді жазып нысанаға жабыстырады. Үйге тапсырма:Географиялық терминдермен жұмыс жасаңыз: Циклон,анициклон,атмосфералық фронт,аяа массасы,тура және жалпы күн радиациясы. Өздерің тұратын жердің ауа райына ,климатына сипаттама жазыңыз.</p>	